

**ERHARD CZIOMER, *HISTORIA NIEMIEC WSPÓŁCZESNYCH*
1945–2005, [WYDAWNICTWO NERITON, WARSZAWA 2006, ss. 535]**

Wiosną 2006 r. ukazała się na rynku wydawniczym publikacja prof. dr. hab. Erharda Cziomera poświęcona najnowszej historii Niemiec. *Historia Niemiec współczesnych 1945–2005* to publikacja obszerna, składająca się z trzech części, każda z nich składa się z trzech rozdziałów oraz wstępu i epilogu. Pozycja ta opiera się na eksperckiej wiedzy autora i nawiązuje do jego wcześniejszych publikacji historycznych, m.in. do pozycji *Zarys historii Niemiec powojennych 1945–1995*, wydanej w 1997 r., w stosunku do której stanowi znaczne rozszerzenie zarówno badanego okresu, jak i omawianych problemów historycznych i najnowszych.

Część pierwsza traktuje o pierwszych latach powojennej historii Niemiec (1945–1949), począwszy od analizy polityki zwycięskich mocarstw wobec Niemiec, poprzez proces odbudowy kraju i coraz silniejszego narastania różnic między mocarstwami okupacyjnymi aż do podziału kraju i powstania RFN i NRD.

W części drugiej (rozdziały 4–6), obejmującej okres istnienia dwóch państw niemieckich (1949–1989), autor przedstawia zewnątrzpolityczne i wewnętrzne czynniki mające wpływ na rozwój RFN i NRD. Należą do nich przynależność obu państw do przeciwstawnych bloków polityczno-militarnych, „polityka niemiecka” – czyli kwestia jedności niemieckiej oraz polityka zimnej wojny między mocarstwami zachodnimi a ZSRR. Omówione zostały również zagadnienia rozwoju społeczno-gospodarczego oraz polityki zagranicznej NRD i RFN, w tym „niemieckiej polityki wschodniej” RFN i odprężenia Wschód-Zachód od lat 70. XX w., a także przyczyny upadku NRD w 1989 r.

Część trzecia (rozdziały 7–9) omawia piętnastoletnie zjednoczonych Niemiec. Rozdział siódmy poświęcony jest procesowi przywracania jedności Niemiec w odniesieniu do wewnętrznych przemian ustrojowych i gospodarczych w RFN i NRD, a także do roli i znaczenia mocarstw w procesie zjednoczeniowym. Rozdziały ósmy i dziewiąty skupiają się na zagadnieniu transformacji nowych krajów związkowych

RFN i na rozwoju społeczno-gospodarczym zjednoczonych Niemiec. Autor przedstawia również najważniejsze zagadnienia i wyzwania polityki wewnętrznej zjednoczonych Niemiec w okresie 1990–2005, które miały wpływ na odsunięcie od władzy w 1998 r. koalicji chadecko-liberalnej kanclerza Helmuta Kohla po szesnastu latach rządów i „zmianę warty” w Niemczech przez polityków SPD/Sojusz 90/Zieloni.

Autor w epilogu zajmuje stanowisko w stosunku do najważniejszych wydarzeń, które doprowadziły do przedterminowych wyborów i utworzenia w 2005 r. Wielkiej Koalicji CDU/CSU/SPD. W tym celu analizowane są postanowienia układu koalicyjnego zawartego między obiema partiami.

Publikacja ta dzięki układowi chronologicznemu i problemowemu pozwala czytelnikowi w sposób łatwy poznać trudne zagadnienia polityki i rozwoju społeczno-gospodarczego powojennych Niemiec. W obecnym okresie trudnych stosunków polsko-niemieckich, kiedy historia staje się instrumentem bieżącej gry politycznej, publikacja ta staje się szczególnie ważna i godna polecenia.

Grzegorz Szklarczyk